СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 219. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 20. вересня 1930. VOL. XXXVIII. No. 219. Jersey City, N. J., Saturday, September 20, 1930. THREE CENTS.

ГУВЕР ВІРИТЬ У СИЛУ МИРОВОЇ ПРОПАҐАНДИ ВЕТЕРАНІВ

ВАШИНҐТОН. — До столиці прибуло понад 200 делеґатів, ветеранів давніх воен, котрі прибули з 9 держав на річну конвенцію Міжнародньої Федерації світових ветеранів. Федерація та має на цілі поширити міжнародне братерство.

Президент Гувер, витаючи делеґатів, заявив, що Федерація являється вже тепер дуже сильною організацією, яка може доконати дуже багато на полі міжнародного мира.

„ЕНТЕРПРАЙЗ" ГОРОЮ.

НЮПОРТ (Лонґ Айленд). — Сер Томас Липтон не зміг і за четвертим визовом відобрати Америці першенства в яхтовім спорті. Від 79 літ держить Америка на тім полі пальму першенства, й задержала її далі.

Яхт Вандербилта „Ентерпрайз" побідив. Американський пуґар, ознака побіди, залишається далі в Америці.

ВОКЕР ПРО БОРОТЬБУ З ХАБАРНИКАМИ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер виголосив підчас ланчу цивільних урядовців і робітників, який відбувся в готелі „Ляфает", промову, в котрій візвав робітників і урядників, щоби доносили йому про всі випадки хабарництва. Він тим разом виразно підчеркнув, що треба доносити про всіх, від найнижчих до найвищих урядовців. Коли є що злого в адміністрації, говорив Вокер, то з тим треба скінчити.

СМЕРТЬ ВІДОМОЇ ЛЕТУНКИ.

САН ДІЄҐО. — Підчас летунської катастрофи згинула славна летунка Рут Александер. Причина катастрофи невідома. При ній знайдено ріжні папери, з яких сконстатовано, що вона вийшла перед трома місяцями заміж за Роберта Еліота, резервового летуна від маринарки. Між тими паперами був рівнож і лист до її мужа, в якім вона пише, що коли би з нею сталося яке нещастя, то щоби він не жалував за нею, а продовжав далі своє діло, а вона буде завсіди при нім. Заразом просить його, щоби держав завжди при собі оба шлюбні перстені.

ПОБИЛИ ЙОГО ІЗЗА МУСОЛІНІЯ.

НЮ ЙОРК. — Антоніо Асколезе, 27-літний Італієць з Нюарку, вніс до суду позов проти італійської корабельної лінії „Навіґаціоне Дженерале Італіяна" за побиття, якого дізнав на кораблі компанії „Рома", коли вертав з Італії до Америки.

Асколезе твердить, що його побив корабельний касієр за те, що він не хотів співати фашистівського гимну й славити Мусолінія. Він каже, що не вірить у фашизм, а тільки в демократію, і не визнає Мусолінія, а тільки Гувера.

Капітан корабля твердить, що Асколезе підпив собі добре підчас забави і кричав підчас гимну „Геть з Мусолінієм".

ВОРОҐ ЖІНОК.

ЛЕ МАР (Айова). — Адвокат Т. М. Зинк, літ 63, котрий помер минулого тижня, залишив у спадку біля $80,000, які призначив на бібліотеку, котра має зватися „Зинка бібліотека — без жінки".

Капітал має бути зложений до банку й лежати там 75 літ, доки не зросте до $3,000,000. Доперва та сума має бути вжита на бібліотеку.

В тій бібліотеці не можна буде держати книжок чи видавництв, виданих чи написаних жінками. Жінка не сміє бути занята при будові бібліотеки. Жінки не будуть могли рівнож користати з цеї бібліотеки.

Зинк написав, що його ненависть до жінок походить зі студій фільософії й історії та з власного досвіду.

ЗАРОБІТОК БУТЛЕҐЕРІВ І БАНДИТІВ.

НЮ ЙОРК. — На мітинґу жінок, котрі є за знесення прогибіції, доказувано статистикою, що в Америці продукують річно нелеґально алькоголю вартости $3,000,000,000. З того чистий заробок, який іде до кишень бутлеґерів і бандитів, котрі охороняють бутлеґерство, виносить $1,000,000,000.

ЕДИСОН ХОЧЕ ЛІТАТИ.

НЮ ЙОРК. — Томас Едисон відвідав нюарське летунське поле, приглядався літакам та розпитував про матеріял і кошти будови літаків. А при кінці заявив, що він сам мав би охоту полетіти літаком. Як це почула жінка Едисона, так зараз заявила, що вже пізно й треба вертати на вечеру. Едисон відїхав, але на відхіднім заявив, що він ще раз туди загляне й таки спробує лету літаком.

ПОДАЄ ВИХІД З ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Економіст Вилієм Фостер твердить, що можна легко поправити економічні відносини і дати міліонам працю, коли би люде не щадили тепер забагато й без потреби. Він каже, що коли би на протязі двох тижнів люде видавали тижнево по $5.00 більше як звичайно, то це вже зробило би цілковитий переворот у промислі й збуті товарів.

НОВА ТВЕРДЗА — СТАРЕ ОРУЖЖА.

В Кракові повстало „Товариство оброни зем всходніх", яке видвигає клич „Польща передовсім для Поляків". Товариство кладе собі за ціль своєї праці, у відповідь на саботажі УВО, скріпляти чисельність польського населення на західно-українських землях. У відозві, яку видало товариство, пояснюється, що тільки ведення кольонізації може забезпечити польскість цих земель, бо є неможливо позамикати всіх аґітаторів бо булоб треба проґнати безлік українських учителів і замкнути багато українських шкіл. З цих дивних теревенів основників нового товариства виходилоб, що дотепер не насаджувано польських кольоністів на українських землях, що не переношено українського учительства до корінної Польщі, або що за часів відновленої Польщі не замикано українських шкіл. На такі теревені можна позволити собі хіба тільки в Кракові, бо на самих кресах вісміяв би їх перший-ліпший старостинський возний. Тут кождий кресовий рицежик знає, кількo в цих напрямках вже зроблено за останніх десять літ.

БУНТ У ВЯЗНИЦІ.

В познанській вязниці вибух оноді бунт вязнів в числі 500. Вязні поломили вязничне уряджeння і повикидали його крізь вікна на подвіря, а відтак забарикадувались у келіях і підняли великий крик. Причиною невдоволення вязнів мав бути дуже лихий харч, приміром в дні вибуху вязні дістали недоварену картоплю. До заведення спокою в тюрмі приклицано огневу сторожу, яка попристављала сикавки до вікон і зливала вязнів зимною водою. В такий спосіб зломано їхний опір і заведено спокій.

НОВА КОМУНІСТИЧНА ҐАЗЕТА.

У Проскурові на Україні почала виходити польська ґазета „Колективіста поґраніча". Ґазету видає радянська влада для ширення комунізму серед польського населення на радянській Україні.

КРІВАВА ДРАМА НА БОГДАНІВЦІ.

На Богданівці під Львовом 28-літній судовий екзекутор Осип Слівінський посварився з своєю 32-літньою жінкою Михаліною. Сварка закінчилась трагічно: Михаліна вихопила з шуфляди револьвер і стрілила чоловікови в чоло, а потім сама закінчила життя самовбивством. Слівінський ще встиг крикнути: „Лілі, що ти вчинила?" і впав непритомний. Лікарі мають надію, що він житиме. Всі сусіди твердять, що Осип Слівінський любив жінку, дбав про неї і в загалі був чесною людиною та що жінка вчинила це в приступі нервового розстрою.

СТРАШНА ПОДІЯ В ЗАГРЕБІ.

В Загребі, столиці мученичої Хорватії, сталася підчас евхаристійного конґресу страшна пригода. В хвилі, коли товпа людей приглядалася з залізничого насипу штучним вогням потяг віхав з цілим розгоном на шини, наслідком чого було кількох убитих, а біля сотки ранених. Тим чином евхаристійний конґрес закінчився великою жалобою. Вину поносять аранжери тих забав.

СУДЯТЬ НІМЦІВ ЗА САБОТАЖ.

У міжнароднім трибуналі в Газі почалася справа по обвинуваченню американськими фірмами Німеччини за те, що нібито її шпіони зробили вибух амуніції в 1917 р. в Кінґсленді, Н. Дж., та в 1916 р. викликали експльозію на „Блек Том", що завдало Американцям велику матеріяльну шкоду.

ЖАРТИ ПРИРОДИ.

В стейті Пенсилвенія, в місті Мілнесвіл, живе Українець Михайло Голий. Недавно тому його жінка вродила хлопця, а через місяць уродила другого. Обидва хлопці й мати здорові.

НАЙГЛИБШИЙ НА СВІТІ ШИБ.

Найглибшими на світі щибами були донедавна два нафтові шиби в Румунії. Один з них мав 2,003 метрів, другий аж 2,460 метрів. Тепер виверчено в Каліфорнії шиб, глибокий кругло 2 і пів кільометра.

ЗАГРАВА ПОЖЕЖ.

В пятницю, 29. серпня ц. р., згоріли чотири стирти пшениці. біля 800 кіп, в селі Баківцях, бобрецького повіту, власности Ґенрика Ґурського. Шкода виносить 29,000 золотих. Таксамо в селі Грушатичах, бобрецького повіту, згоріла стирта вівса біля 120 кіп і стирта вики біля 85 кіп, власности спадкоємців Давида Куфлєра. Шкода виносить 4,077 зол. „Слово Польске" записує ці пожежі на рахунок УВО.

ДОЧКА РАСПУТІНА ПРО СВОГО БАТЬКА.

На еміґрації живе дочка „чорного духа Росії", Марія Распутін. Щоби ратувати добру память свого батька, вона часто публікувала в пресі статті, в яких доказувала, що все те, що пишуть і говорять про Распутіна, є твором фантазії та сплетень на царському дворі. Недавно Марія Распутін видала окрему книжку „Роман мого життя", в якій між іншим описує, як вбито її батька: Князь Юсупов запросив Распутіна до своєї палати в гості і подав йому якусь страву, в якій була отрута. Распутін зїв, але тому, що був дуже сильний і здоровий, він навіть не відчув отрути і бавився весело далі та просив Юсупова грати на мандоліні. Тоді Юсупов подав йому вино мадейра, яке також було затроєне. Распутін випив, але не вмер, тільки почав нарікати, що почуває себе погано і мусить іти до дому. Коли Распутін сходив по сходах, Юсупов стрілив тричі з револьвера, але хибив, чи поранив „чорного духа" тільки легко і Распутін почав утікати. Тоті упав четвертий стріл, Распутін схилився на землю і сконав. Збіглося кілька осіб, але помічник Юсупова, Пурищкевич, наказав їм мовчати: „Знаєте, я є посол до думи, Пурищкевич. Ми вбили цю каналію, Распутіна, і як ви добрі патріоти, то мовчіть!" Труп Распутіна взяли на авто, вивезли над Неву і вкинули в полонку. „Чорний дух Росії" поплив під лід. Марія Распутін представляє свого батька як добру ї чесну людину, як великого патріота і вірного приятеля царської родини та жертву революційного безголовля.

САМОВБИВСТВО КОМУНІСТА.

Відомий комуніст, мореплавець Дибенко, який відограв підчас революції визначну ролю, на днях застрілився. Радянська преса пише, що він вчинив це через нервовий розстрій. Антибольшевицька преса твердить, що Дубенко застрілився тому, що зневірився в комуністичну ідею, за яку сам боровся і яка на його очах пожерла стільки непотрібних жертв.

КОЛИ ЖОНАТИЙ ІДЕ НА ВІЙСЬКОВІ ВПРАВИ.

Іван Бадан з Камінки-Будів, пов. Рава Руська, пішов на військові вправи, а вдома лишив 19-літню жіночку Параню. Параня була чесна та скромна жінка і терпеливо чекала, коли чоловік верне до дому. Але сільські парубки були такої думки, що молода жінка не може жити 6 тижнів самотною без чоловіка і порішили заступити його і то дуже численно: сімох парубчаків напало в ночі на хату Парані, виважили двері і бажали скористати з неприсутности Івана Бадана. Сусід Микола Чавс, почувши гамір, прийшов Парані на поміч та метнувся виганяти напасників з хати. Один з парубків гримнув Миколу Чавса дрючком по голові і то так крепко, що цей оборонець Парані вранці помер. Та всеж сусіди прогнали вкінці темпераментних парубчаків, і вони, не скориставши нічого, розбіглись до дому. Одинока користь з цього була така, що вранці арештовано Івана Олійника і ще кількох парубків і вони будуть відповідати за напад на безборонну жінку та за вбивство її оборонця.

13 САБОТАЖОВИХ МІСТЕРІЙ.

В Дальничу, пов. Рогатин, хтось підпалив збіжжа дідича Франца Бесідовського і поліція переконана, що підпал має політичне тло та шукає виновників при помочі поліційних собак. — На фільварку Станислава Шультиса в Яворівщині, у Дрогомишлі, згоріло 6 стирт, вартости 100,000 золотих. Польська преса бачить у цьому роботу УВО. — На залізничій лінії Ходорів-Жидачів хтось підложив ґранату, але її завважено, заки надійшов поїзд і усунено зі шляху. Це мав би бути також новий чин саботажистів. — В Черніеві кодо Бібрки слуги гр. Потоцького бачили 3 невідомих паліїв, що наближалися до стирт, буцімто щоби їх підпалити. Наймити стріляли з рушниць і невідомі осібняки зникли у пітьмі ночі.

ЩОСЬ ТАК, ЯК З КИЇВА ДО ХАРКОВА.

На підставі ухвали комуністичної партії столиця узбецької републики буде перенесена до Ташкенту. Це має на меті ослабити впливи узбецьких націоналістів, тому, що Ташкент як місто промислове є сильнішою опорою для комуністів.

ТЕРОР БЕЗ КІНЦЯ.

З Москви подають, що там видано 10 нових присудів кари смерти за переховування срібла. Лиш одного дня розстріляно 6 судових урядовців. В Москві арештовано економіста Соколовського, одного з творців пятилітнього господарського пляну.

ПІЛСУДСЬКИЙ ПОСАДИВ ДО ВЯЗНИЦІ ПОЛЬСЬКУ ПАТРІОТКУ

ВОНА В ПУБЛИЧНІЙ ПРОМОВІ НАЗВАЛА ЙОГО НЕМІЧНОЮ ЛЮДИНОЮ.

ВАРШАВА (Польща). — Суд у Люблині засудив на 6 місяців вязниці відому польську патріотку, Ірину Космовську, за те, що вона в своїй промові сказала, що тепер Польща живе по законам немічної людини. Підчас розправи біля будинку суду зібралися великі натовпи народу, які витали Космовську.

Вона була посолкою до польського сойму, а відома зі своєї патріотичної діяльности в справі відродження польської державности ще задовго до Великої Війни. Отже Космовська належить до тої ґрупи старих польських патріотів, які творили польську державу. Засідання суду тягнулося цілий день і ніч до 3-тої години ранку.

ВІДБИРАЮТЬ ЗАМОВЛЕННЯ ВІД ФОРДА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Радянський уряд відобрав свої замовлення на 10,000,000 долярів тракторів від компанії Форда й передав їх анґлійській компанії Вікерса. Ці замовлення мала виконати Фордова фабрика, яка знаходиться в Ірляндії в місті Корк.

Большевики пояснюють своє поступовання тим, що в першій партії тракторів, які ця фабрика прислала до Росії, виявилося багато технічних дефектів. Міжтим у торгово-промислових колах кажуть, що большевики так зробили тому, що анґлійська фірма дає ліпші умови кредиту ніж Форд.

УБИТО МІЛІЦІОНЕРА.

МАДРИД (Еспанія). — В Барцелоні вбито одного міліціонера, коли він провожав до фабрики страйколома. Застрілив міліціонера хтось зі страйкарів, які знаходилися в гуртах людей недалеко фабрики.

Після семирічної цензури вперше вийшли ґазети без цензури. Читачі кинулися з жадобою читати ґазети, сподіваючися знайти там багато сензаційного на політичні теми. Та скоро всі побачили, що ґазети редаґовані в дуже стриманому й спокійному тоні.

ЗБІЛЬШУЮТЬ ВОЄННИЙ БУДЖЕТ.

ПАРИЖ (Франція). — Відбулося засідання ради міністрів при участи президента републики в справі державного буджету на 1931—1932 рік. Не зважаючи на те, що загальна сума буджету зменшена на 12 міліонів долярів, на воєнні потреби Франції асиґнування збільшено на 29 міліонів долярів. Таке збільшення викликано тим, що Франції треба бути на сторожі над Райном, бо ще не відомо, якими шляхами піде німецька політика. Останні вибори в Німеччині особливо занепокоїли Францію.

ЗАВОРУШЕННЯ В БОМБЕЮ.

БОМБЕЙ (Індія). — Боротьба Індусів з Анґлією не припиняється. Індуські націоналісти використують кожду нагоду, щоби виявити свою активність. Останніми днями на площі перед будинком міської управи скупчилося яких 60,000 Індусів, коли найбільш активні з них старалися перешкодити голосуванню виборців на послів до індійської леґіслятури.

Особливу велику активність виявили жінки, які старалися заблькувати вхід до будинку управи. Поліція арештувала 382 жінки й 18 чоловіків. При розгоні натовпу перед дверима управи покалічено 250 осіб. Індуські націоналісти протестують проти леґіслятури, бо не вважають її правдивим індійським парляментом.

ОХОЛОДЖЕННЯ МІЖ ІТАЛІЄЮ І ГРЕЦІЄЮ.

АТЕНИ (Греція). — Напади грецької преси на Італію за те, що в Трієсті розстріляно чотирох Славян за їх революційну роботу, привели до значного охолодження відносин між Італією та Грецією. Ці відносини ще погіршилися після того, як грецький уряд видав заборону вступати грецьким дітям до чужинецьких підготовчих шкіл, які знаходяться в Греції.

Ця заборона направлена головно проти італійської приватної школи в місті Патрасі. Директор школи протестує проти такого розпорядження правительства й заявляє, що він буде приймати до своєї школи грецьких дітей, бо не признає для себе обовязковим зарядження грецького уряду. Можна сподіватися, що цей випадок ще більше погіршить відносини між Італією та Грецією.

МЕРТВИЙ ЗАСТРІЛИВ ЖАНДАРМА.

ПРАГА (Чехословаччина). — Небувалий ще випадок тяжкого поранення людини стався в Чехословаччині. Жандармський інспектор Йосиф Маркс був закликаний до шпиталя, куди привезли труп покаліченого самогубством Венцеля Кокошка. Лікарі заявили, що він уже довший час мертвий.

Інспектор перевернув труп на спину, для огляду, але в цю мить рука мертвого потиснула лапку револьвера, який труп тримав у руці. Грянув стріл, котрий поранив тяжко в шлунок інспектора Маркса. Нема надії, щоби він видужав.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ЗА НАШОН І ВАШОН ВОЛЬНОСЦЬ"

Як виходить зі старокраєвих часописів, ціла Польща святкувала дуже врочисто 10-ту річницю „чуда над Вислою". Святкувала вона ту хвилю, коли то большевицька армія почала цофатися зпід самих брам Варшави, коли їх допустила за француські гроші добре зорганізована й виеквіпувана польська армія. Большевики цофнулися, а Поляки назвали це „чудом над Вислою".

Для нас, Українців, ціла та справа є настільки важною, що й вона заважила почасти на дальшій нашій судьбі. Не болить нас те, що большевики вицофалися зпід Варшави, ні не тішить нас „чудо над Вислою". Бо наші історичні вороги не змагали до нічого іншого, а тільки до поділу наших земель. І своє осягнули.

Зате паленіють нам очі з сорому за іншу подію. За те, що там під Варшавою чи на інших місцях наложили добровільно головами сотки, а то й тисячі українських козаків, котрі, повинуючися Головному Отаманови Петлюрі, пішли боронити Польщу.

Ціла українська історія переповнена кривавими картинами польської зради над українським народом. Ні одна заприсяжена умова не була ніколи додержана Польщею супроти тих давних козаків, котрі своїми грудьми обороняли межі Польщі. Ні один раз не виступила ніде Польща оборонцем українського народа й його незалежности. А навпаки, завжди була гробокопателем української державности і незалежности. І всупереч тій історичній правді пішли українські вояки боронити Варшаву і за неї кров проливати, думаючи при помочі Варшави відбудовувати українську державу.

Тому вислід мусів бути точнісенько такий самий, як бувало. За пролиту кров пішли українські інваліди в заплату в табори — за дроти.

Щобільше. Як доносить старокраєва українська преса, то хоч як багато пишуть польські часописи про „чудо над Вислою", але ні одна з них не згадує про те, що в тій боротьбі були українські жовніри, та що саме їх тисячним жертвам треба завдячити у великій мірі ту побіду й те „чудо". Звичайно Поляки дуже радо декламують про те, що „порждонді Русіні" все були за Польщу й боролися по її боці „за нашон і вашон вольносць". А тепер навіть і за те забули.

Українська історія запише ще й ту трагічну й соромну картину. А може вона вже буде останнім того рода трагізмом і останнім соромом.

О. Сновида.

КЛОПІТ З УКРАЇНСТВОМ

Українська справа ніяк не хоче зійти зі шпальт польської преси. Останні заворушення в Галичині знову викликали цілу повінь нових статей в сій пресі м. ин. „самого" папи вшехпольського — **Романа Дмовського** (в „Gaz. Warszawskiej").

Сі статті для нас надзвичайно цікаві, бо Р. Дмовський — се мозок ен-деції: як він думає, так ен-деція ділає...

Зачинає Дмовський від того (все чогось навчився!), що признає українській справі величезне значіння, особливо як „проблємі" господарсько-політичній, **від якої розвязання залежать великі річи в маубутнім укладі сил не лише Европи, але цілого світу".**

Значіння сеї проблєми розглядає Дмовський на тлі популярної тепер на Заході ідеї — поділу держав на продуцентів і консументів чужого промислу. До перших, належалиб великі демократії Зах. Европи (з Німеччиною) і Злучені Держави, до других (консументів) — ново-повсталі на руїнах Австрії і Туреччини — держави Східної Европи і Росія. Їх ролею уготованою сильнішими, є, мовляв, на віки лишитися ринком збуту великих промислових націй. Росія (і Польща) хочуть вийти з сеї залежности і розвинути власний промисел, але всі спроби Росії стати на сей шлях „позісталиби словами без змісту, колиб Росія зістала позбавлена вугля і заліза, яких є богато **якраз на українській території.** Отже відірвання України від Росії булоб вирванням їй зубів, усуненням її конкуренції (з Заходом) і засудженням Росії на ролю вічного консумента виробів чужого промислу". Колиж квестію українську розуміти в її найширшім значінню (від Сяну по Донську Область), то — в звязку з квестією бориславської і кавказької нафти (бо Кавказ тоді не утримається при Росії) — фатальне для Росії (і Польщі!) значіння відірвання України набере ще грізнішого для них значіння.

Як бачимо отже, Дмовський кладе постулят **солідарности польсько-російській щодо уярмлення України.**

Друга причина, яка, на думку Дмовського, не позволяє Росії позбутись України — се квестія **Далекого Сходу.** Скорше чи пізніше Росії доведеться сточити рішаючу боротьбу з пробудженим Китаєм (і Японією). І коли Москва буде позбавлена величезних богатств України, — вона тую війну програє, а тоді — по кольонізації Манджурії і Монголії Китайцями, жовтолиці заллють Сибір...

Але всеж Дмовський не дуже мабуть вірить у свої аргументи, — бо допускає повстання української держави. Якіж були би **перспективи тої держави?**

На думку Дмовського — як найгірші. І чому? Тому, що Україна то „преціњ не Литва ковенська", то булаб величезна держава, богата, розлегла, 40-міліонова. **А загосподарити її — Українці не потрафлять.** А тому — стане вона добичею купи міжнародніх аферистів, чужих купців, організаторів промислу" і пр.

Отже — висновок Дмовського — ліпше нам спускатися на дно!

Рідко в публіцистиці польській можна знайти стільки навергнутих на купу дурниць, як в сих статтях Романа Дмовського. Властиво його „аргументи" щодо повстання самостійної України зводяться до двох: **перший,** що Росія і Польща дуже потребують української нафти, збіжа, вугля і пр., і тому без боротьби не допустять створення самостійної України; **другий** — що Українці не дадуть собі ради з своїми богатствами і своєю державою.

Щодо першого „аргументу" — ну, то ніхтож на Україні і не думає, що нам хтось ту самостійність подарує. Всі ми знаємо, що її доведеться тяжко виборювати кільком поколінням, **проти волі beati possidentes.** Но, але деж се було инакше? Чи Італійці, Ірляндці, Чехи, балканські Славяне, Поляки, полудневі чи північні Американці — дістали свою державну самостійність без боротьби? І чи їх метрополії не мали бажання — як Росія і Польща Україну — затримати при собі території підбитих народів? Але мимо того ті наро- усамостійнилися. Не інакше буде і з Україною, коли її нарід **дійсно матиме волю** стати народом.

Слабий і другий „аргумент" Дмовського: що Українці своєї держави самі без сторонної помочі зорганізувати не потрафлять! **Очевидно, що ні! Але чи потрафили се зробити инші?** Чи Польща і Чехія не користали з допомоги американських фінансістів (Дюї) і француських військових? Чи Америка не мала помочи Ляфаєта і Франції? А Італія — Наполеона III.? Чи і тепер Німеччина не стає на ноги з допомогою чужого капіталу? І чи російську імперію Петра I і Катерини II не збудовано з помічю Німців?

Отже смішні є „аргументи" Дмовського щодо сеї сторони справи. Аби лиш Україна була дійсно самостійна, а тоді її ся поміч лиш на користь вийде, тоді як тепер — є вона дійсно здобичю банди аферистів, які розкрадають її богатства і нищать її економічно, культурно, морально і політично.

Статті Дмовського свідчать, як бідна стала польська політична думка. А що з них прозирає — се смертельний жах, що справа українська мимо Риги не сходить з порядку денного міжнародньої політики, зеднуючи собі увагу чимраз ширших кругів західньої демократії.

ІМІҐРАНТИ Й ЗЛОЧИНЦІ

Щоби в дечому зарадити безробіттю, уряд проголосив недавно дальше обмеження іміґрації. Се обмеження сейчас поблагословили урядники Американської Федерації Праці як вершок розуму, хоча в найкращому случаю обмеження не можна вважати ніякою ґрунтовною зарадою на безробіття, а тільки хвилевою полекшею, щось у роді зимного компресу на голову людини, хорої тяжкою недугою.

Рівночасно з тим наказом пішла до американських ґазет заява комішенера на оправдання зарядження про обмеження іміґрації. В тій заяві комішенер іміґрації каже, що якби так Америка була обмежувала іміґрацію через 50 послідних літ, то Америка не малаби тих злочинів, з якими нині американський уряд не може собі дати ради.

Заява, що то булоби, якби було се та онте, є чисто дітвацька. Тільки дитина, й то нерозумна дитина, думає про те, щоби то було, якби її батьки були міліонерами, або були закупили 50 літ тому блок на Пятій Евені в Ню Йорку. Говорити нині Америці, що то булоби, якби вона була 50 літ тому не пускала деяких людий, має в собі стільки розуму, що говорення 60-літному старикови, що він бувби краще зробив, якби не був женився в 20-тім році життя, а був підождав до 50 року. Нагадується анекдот про хлопця, що нарікав на те, що йому треба вічно голитися, а він того шкробання дуже не любить, та про товариша, котрий вилаяв його за те словами: „Колиж ти знав, що не любиш голитися, чомуж ти не перестав рости?"

Та лишивши те дітвацтво комішенера іміґрації, подивімся, скільки правди є в його заяві.

Правда, не дасться заперечити, що іміґранти, які прийшли сюди за 50 послідних літ, видали з себе богато злочинців. Правда теж, що деякі народности (Айриші, Поляки, Італійці) стоять на переді щодо тих злочинів, які в Америці признається за найгірші, себто вбивства.

Однак не можна сказати, що родовиті Американці кращі. Найбільше вбивств видають не ті міста, що мають найбільше іміґраційне населення, але міста, де іміґрантів у порівнанню з родовитим населенням менче. На „почесному" місци в тім огляді стоять „чисто американські" міста, як Атланта, Мемфис й Бермингґем. Зрештою, іміґранти беруть участь у вбивствах, які признається за вбивства, а родовиті Американці беруть участь у лінчах, самосудах, які вважаються в них за оправдане вбивство.

Зрештою, коли навіть серед іміґрантів є більше злочинів, як серед родовитих Американців, то й сьому не можна так дуже дивуватися. Іміґрант приходить жити тут у чужий край, котрого звичаїв він не знає. Йому дуже легко поповнити вчинок, а відтак переконатися, що се у сьому краю злочин. Йому теж тяжче вийти з суду без кари. Навіть поліція не так скоро чіпає за скору їзду людину, що виглядає на типічного Американця, і факт є фактом, що по поліційних судах стає більше іміґрантів за скору їзду як родовитих Американців, хоча є більше властителів автів серед тутешніх уродженців і хоча певно Американці частіще „спідують", як іміґранти.

Життя в чужому краю є більше напружене, воно більше зужиає нерви, як життя в рідному краю. Тому вже іміґрантови лекше стати злочинцем чи божевільним, словом, людиною, недостроєною до громадського життя.

До того умови американського життя розбивають іміґрантську родину, яка мала в старім краю зовсім іншу організацію. Родинна дисципліна в іміґрантській родині в Америці слабне. Батьки й діти належать часто до двох осібних світів. Часто вони не говорять одною мовою. Часто вони говорять одною мовою, але не розуміють своїх становищ у найважніщих справах життя. Іміґрант часто не може виховувати дітий так, як він хоче, так, як він уміє. Звідси йде кримінальність серед дітий іміґрантів, роджених в Америці. Сього однак не можна класти на плечі іміґрантів. В усякому случаю винувате тут американське життя що найменче стільки, скільки іміґрант. Іміґрант віддає радо свою дитину американському громадянству, американській школі, й те, що з тою дитиною діється, певно є виплвом американських умов. Іміґрантська дитина може сказати Америці з великою дозою слушности: Якою ти мене сотворила, такою мене маєш.

Базікання комишенера іміґрації може підлехтає підлебіння деяких родовитих Американців, яким мусить стати соромно за скандали на найвисших становищах урядових і бизнесових, але се буде знова тільки полекша, гідна дітвака. Дозріла людина ніколи не стане відпекуватися від відповідальности за умови, за які в усякому случаю й вона теж відповідає, та не буде себе представляти за щось кращого від другого. Пора вже, щоби й наш комишенер іміґрації прочитав собі гарну притчу про того фарисея, що навчав Бога, наскільки то він ліпший від митаря.

ВІДКИ БЕРЕТЬСЯ НЕЖИТ.

Пошесть нежиту (катару) зачинається в осени, а кінчиться щойно пізно на весну, коли температура значно огріється. Нераз уже обговорювано питання, чи катар спричинює інфекція, чи походить він з якоїсь іншої причини. Голяндський професор Ван Льоген у медичнім часописі подає статистичні дані на основі обчислень в 11 американських містах, з узглядненням 13,000 людей. Показалося, що збільшення або зменшення катарів у ріжних, далеких від себе містах, виступає рівночасно та з однакоою силою. З кінцем жовтня сильно зростає филя нежиту, потім скількість катаральних випадків нараз зменшується, а потім з початком січня захорування вертають. Пошесть катарів треває аж до пізної весни. Проф. Ван Льоген сам перевів такі досліди від кінця 1925 р. до початку січня 1926 у більше як 7,000 людей у Голяндії з ріжних сторін краю. І тут також зріст і ослаблення катару наступали в ріжних околицях у тімсамім часі з однаковою силою. З того виходить, що головною причиною катарів є **зміни температури.**

Проспер Меріме.

МАТЕО ФАЛЬКОНЕ

(З француського).

(1)

Коли ви вийдете з Порти Веккії і прямуватимете на північний захід у глибину острова, то по трох годинах ходу крученими під гору стежками, заваленими великими брилами скель і перетятими від часу до часу яругами — ви опинитеся край великої гущавини — MAQUIS „Макі" — се домівка корсиканських чабанів і кождого, хто не був у добрій злагоді з законом. Треба знати, що корсиканський селянин, щоб ощадити собі труду обпалювати своє поле, підпалює якийсь скравок ліса; коли огонь піде далі, ніж се потрібне, тим гірше; щоб не сталося, він усе матиме добрий збір, сіючи на землі, удобреній попелом її дерев. Потім як заберуть колоски — (бо солома, яку оплатиться зібрати, лишається) — коріня, що лишаються в землі, не пропадають; на найблизшу весну вони пускають тонесенькі парости, які за кілька років стають сім до вісім стіп заввишки. Власне такі гущавини звуться „макі". Вони складаються з найріжніших родів дерев і кущів, помішаних і поплутаних, як Бог дав. Дорогу можна собі тут прокласти хіба з сокирою в руці; а бувають і такі густі та позаплоджені „макі", що крізь них не продертися навіть муфльонам.*)

Коли ви забили чоловіка, ідіть у гущавину Порти Веккії, і там з доброю рушницею, порохом і набоями житимете зовсім безпечно; не забудьте також брунатного плаща з каптуром, який вам може служити як накриттє і як матерац. У чабанів дістанете молока, сира й каштанів, та не потрібуватимете нічого боятися — ні закону, ні свояків забитого, хіба що вам треба буде спуститися в долину по муніцію.

Коли я був у Корсиці в році 18.., Матео Фальконе мав свою хату пів милі від гущавини. Се був досить, як на той край, заможний чоловік; жив як пан, себто нічого не роблячи, з доходів зі своїх черед, що їх чабани, сі новітні номади, гонили пасти то сюди, то туди в горах. Коли я його побачив два роки по тій події, про яку хочу тут оповісти, він виглядав на пятьдесятку або на трохи більше. Уявіть собі невеличку, жилаву людину з кучерявим, чорним як вугіль волосем, з вірлиним носом, тонкими устами, з живими чорними очима і з землистим кольором обличчя. Він здобув собі славу в стрілянню з рушниці навіть у своїм краю, де так багато добрих стрільців. Наприклад, Матео ніколи не целяв до муфльона грубим шротом; у віддалі на сто двацять кроків він забивав його кулею в голову або в плече, як йому подобалося. В ночі зброя його служила йому так само добре, як у день і мені оповідали про се історії, які кождому, хто не подорожував по Корсиці, видадуться неймовірними. Вісімдесять кроків від нього ставляли напр. запалену свічку за прозористим, як серветка завбільшки, папером. Він міряв, тоді свічку гасили і протягом якоїсь мінути серед цілковитої темряви він стріляв: з чотирох куль три прошивали папір. Сими своїми здібностями здобув собі Матео не аби яку славу. Про нього говорили, що він такий самий добрий приятель, як і небезпечний ворог. Окрім того він був услужний, роздавав милостиню і жив у найліпшій злагоді з усіма в окрузі Порти Веккії. Але про нього оповідали ще, що в Корте, звідки узяв свою жінку, він з великою зухвалістю позбувся одного свого суперника, що уходив за дуже небезпечного як на війні, так і в любови: в кождім разі оповідали, що стріл, який ненадійно влучив сього суперника, коли той лагодився голитися перед зеркальцем, завішеним перед його віконцем, що той стріл походив з руки Матея. Справу замнято і Матео оженився. Його жінка Джузепа привела йому спершу три доньки (з сього приводу він казився зі злости), а нарешті й сина, якого він назвав Фортунатом; се була надія родини, людина, що мала колись носити його імя. Доньки вийшли добре заміж; їх батько в разі потреби міг числити на ніж або карабін своїх зятів. Син мав ледви десять літ, а вже заповідав багацько гарних нахилів.

Одного осіннього дня Матео ще з ранку вийшов з хати з жінкою поглянути на одну з своїх черед, що паслася в гущавині на полонині. Малий Фортунато хотів йому товаришити, та полонина була далеко; а зрештою треба було, щоб хтось лишився стерегти хату; отже батько відмовив; швидко побачимо, чи не мав він причини жалувати сього.

Матеа не було дома кілька годин і малий Фортунато спокійно розлігся на сонці, поглядаючи на сині гори та роздумуючи над тим, як то в неділю піде обідати до міста до свого дядька капраля,*) коли наглий гук стрілу перервав нараз його гадки. Він скочив і подався в бік рівнини, звідки розлягся сей гук. За першим стрілом залунали инші, що розлягалися один по другім з нерівними, чим раз коротшими перервами; нарешті, на стежці, що провадила з долини до хати Матеа, зявився якийсь чоловік, у шпичастій шапці на голові, які звичайно носять верховинці, бородатий, в лахах. Він ледви тримався на ногах, спираючись на рушницю, бо дістав кулею в голень.

Сей чоловік був бандит**), що вийшов у ночі до міста по порох і впав по дорозі в засідку корсиканських вольтажерів***). По завзятій обороні мусів він уперто переслідуваний тікати, відстрілюючись із-за кождого виступу скелі. Але він лише незначно випередив жовнірів, а його рана не позволяла йому добігти до гущавини, заки ті могли його приловити.

Він наблизився до Фортунато і сказав до нього:

— Ти син Матеа Фальконе?

— Так.

— Я Джането Санперо. За мною женуться жовтоковнірники.†) Сховай мене, бо я не годен бігти далі.

— А що скаже батько, як сховаю тебе, не питаючись його?

— Скаже, що добре зробив.

— Хто знає?

— Сховай мене зараз; вони вже близько.

— Зажди, поки верне батько.

— Аби я ждав? А будь ти тричі проклятий! Вони будуть тут за пять мінут. Сховай мене, або я тебе забю.

З найбільшим спокоєм відповів Фортунато:

— В твоїй рушниці нема набоїв, а в твоїй каркері††) нема вже картачів.

— Маю ще штилет.

— Але ти не побіжиш так прудко, як я.

Він зробив скок, і був уже далеко від Санпера.

— Ти не син Матеа Фальконе! Чиж даш мене арештувати перед самісінькою своєю хатою?

Дитина здається була зворушена:

— Що ти мені даси, як я тебе сховаю? — спитав він, наближаючись.

Бандит полапав у шкіряній торбині коло пояса та витягнув із неї монету в пять франків, призначену певно на закупно пороху. Фортунато усміхнувся, побачивши скрібло; він схопив монету і сказав Джанетові:

— Не бійсь нічого.

*) Великі, майже як олені, барани, що все водяться в Корсиці і Сардинії.

*) Колись капралями звалися вибрані начальними громад, які боролися проти своїх феодальних панів. Тепер се імя дають часом людям, що через свій маєток, чи то звязки, чи клієнтелю користуються великими впливами в кантоні, або мають там урядові функції.

**) Тут се слово ужите як синонім проскрібованого.

***) Відділ, що разом із жандармерією стоїть на услугах поліції.

†) Вольтижери мали брунатний однострій з жовтими ковнірами.

††) Шкіряна опаска, що уживається як набійниця і як торба.

(Дальше буде).

— Ви зіпсували собі коня, що пообтинали йому вуха.

— Та так, одначе він був занадто полохливий. Наставляв уха при першім ліпшім стрічнім предметі, то я йому їх попідтинав, щоби вилічити його від полохливости.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

„ПОЛЬСКЄ РИЦЕРЖЕ".

У телеграмі з Варшави про кроваві заворушення минувшої неділі говориться між инчим: „Урядовий комунікат каже, що з огляду на те, що жінки були на переді демонстрації, поліция пробувала розганяти збори ззаду..."

Звідки жінки опинилися на переді демонстрації? Чи жінки так дуже відчувають польську політику, що вони хочуть вести перед? Чи жінка має провідне становище в польській політиці?

Нічого подібного. В польській політиці нема ні одної визначної жінки. І на демонстрації жінки певно не пхалися би наперед. Жінки найшлися напереді тільки тому, бо їх туди випхали мущини. Чому ж мущини - демонстранти випхали польські жінки на чоло варшавської демонстрації? Бо вони рахували на те, що поліція, бачучи жінки на переді, не буде вживати оружя. Инчими словами, лицарі поховалися за спідниці.

РАЗ НА ТЕМУ: ЧИМ ЧОЛОВІК ЖИВЕ?

Д-р Мекензі, проповідник реформованої церкви в Флошингу, говорив минувшої неділі:

„Повний жолудок і виголодніла душа ворожать невдачу в життю".

Може й правда, але в нинішну хвилю люди говорять більше про порожний жолудок, а менче про повну душу. І д-р Мекензі краще зробив би, якби говорив тепер не про те, як наповнити душу, але якраз про те, як наповнити жолудок.

ЩО НАМ РОБИТИ?

Говорив инчий провідник на тему евангельских слів: „Товпа питалася Йоана: Щож нам тепер робити?"

Провідник сказав: Якби так кождий з тих, що питався Йоана, був питався себе самого: Яка хиба в мені? — то кождий з них був би відповів на се питання самий і не потребував би питатися Йоана.

НІМЕЦЬ НАКЛАДАЄ АМЕРИКАНЦЯМ.

У німецькій ґазеті „Цайтвенде", що виходить у Мінхені, столиці Баварії, пише німецький письменник Ґустав Мілер про американську літературу. Каже, що він не найшов американської літератури. Всі ті автори, котрими Американці так чваняться, се зовсім не інтеліґентні люди. В них нема ні оригінальности; ні духовости, ні інтуіції, ні сили. Що Американці їх уважають інтеліґентами, се тільки тому, що, набравшися богацтва, вони хочуть удавати культурних людий з культурними звичками.

ВИДЕРЖЛИВІСТЬ ЖІНОК У СПЕКУ.

Лікарі недавно ствердили факт, що жінки краще видержують горяч, як мущини.

„Минеаполіс Стар" каже, що не треба на се аж лікарів. Сеж загально відома справа, що в горячих суперечках жінки часто більше видержливі від мущин.

ЗНОВ ДОБРА ВОЛЯ?

Газети заповідають, що полковник Линдберґ вибереться незадовго в другу подорож до країв латинської Америки, щоби доказати їм ще раз добру волю Злучених Держав супроти них.

Чи перша давка доброї волі так скоро зужилася? — питаються південні Американці.

ПРОГРАМА СВЯТКУВАННЯ 300-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ МІСТА ДЖЕРЗИ СІТИ.

Тиждень, призначений на святкування 300-літнього заснування міста Джерзи Сіти, заповідається дуже світло і величаво. Саме 300 років минуло від того часу, як на тім місці, де нині лежить Джерзи Сіти, побудовано оселю Павонія, що стала завязком згаданого міста, яке розложилося при брамі до нового світа.

Цілотижневі святочні торжества розпічнуться цеї неділі (21. ц. м.) в 2-гій годині зполудня на тім місці, де стоїть памятник Павлюса Гука (вул. Вашінгтон і Гренд), який вставлено на спомин битви Павлюса Гука, зведеної підчас війни за незалежність у 1779 році.

Посадник міста Джерзи Сіти, Гейг, видав проклямацію, в якій просить мешканців Джерзи Сіти, щоб удекорували свої доми і взяли численну участь у святочних торжествах.

Недільна програма представляється подібно так:

Opening Address	Hon. William J. McGovern
Star Spangled Banner (Soprano)	Mrs. Grace Bush
Chorus by assemblage	
Official Opening of Tercentenary Celebration	Hon. Frank Hague
Patriotic Airs	Band
Patriotic Songs	Potterton Choristers
Columbia the Gem of the Ocean	Combined Choirs of Our Lady of Czenstochowa and St. Anthony's Roman Catholic Churches
Polish Native Song	
Patriotic Airs	Band
Patriotic Song	Potterton Choristers
ADDRESS	Hon. James A. Hamill
Song of Friendship	
Ukrainian Native Song	Ukrainian Mixed Choir of Jersey City
Dance of the Cossack	Group of Ukrainian Children of J. C.
Patriotic Airs	Band
The Army and Navy Forever	Sts. Peter and Paul Greek Orthodox
Russian Native Songs	Church Russian Choir
Patriotic Songs	Halina Glee Club
Pledge of Allegiance to our City	Assemblage
My Country 'tis of Thee	Assemblage

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В АМЕРИЦІ І УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

Дуже добру думку піддала наша щира патріотка М. Скубова, щоби тут створити український музей з ріжних цікавих і правдивих українських річей.

Цей музей має стати репрезентантом української штуки і допомагати нам при американських виставах і великих святах. Для українського народа і для України це є дуже корисне, бо на тих виставах-святах перебувають сотки тисяч ріжного народа, який матиме нагоду побачити вироби українські і тимсамим буде більший розголос про українську справу. А також уникнеться тих великих клопотів у добуванню річей, потребуючих — на подібні вистави. До сього часу мало людей цікавилося цією справою і не охотно давали свої річі на подібні потреби. Дуже гарні вироби можна було бачити на виставах з власної збірки доб. М. Скубової і В. Юрківського. Ці дві особи скрізь, хто не попросив, висилали свої власні річі без жадного винагородження. Кождий з нас мусить знати, що до часу збанок воду носить. Ці річи понищилися, а щоби нові придбати, на це потрібні великі гроші. Завдяки цим двом особам і ще подібним до них на всіх виставах, де були їх річі, Українці дістали перші нагороди, як це було в Бостоні підчас свята трохсотлітнього заснования Бостону. Ми всі раділи, що Українці дістали нагороду, але ніхто не цікавиться, скільки потрібно витратити часу і власних грошей комітетам й одиницям, щоби добути цих перших нагород. Одиниці отже прислужилися для української справи, бо своїми чудовими народними виробами показали, як чужинцям так і своїм, свої власні, свої рідні скарби українських виробів. Коли буде музей, то запобігнеться тим непорозумінням, що бувають, коли хто дістане нагороду. Починають сваритися, кому то має належати, а як буде музей, то всі нагороди малиб слатися до музею і вже заряд музею рішив би, які річи задержати у себе, а які відіслати до львівського музею. Нагороди з вистав не повинні держатися по приватних руках і стояти десь у кутку в хаті, припадаючи пилом, коли про них ніхто не знає.

Цей музей мусить бути цілком безпартійною інституцією. Міститися може покищо при будьякій поважній теперішній установі. Я хочу вірити, що свідоміші Українці зрозуміють вагу потреби такого музею та бажання доб. М. Скубової і підуть їй назустріч у досягненню створення такого музею.

Бажано булоб, щоби в цій справі забрали голос у наших поважних часописах більше фахові громадяни і висвітлили краще потребу такого музею та висказали думку, де і як найкраще і найскорше його створити та де примістити і кого зробити відвічальним за діловодство.

Друга, також важна справа, це українська година на радіо, яке тепер дуже поширене і яким можна зообити велику роботу для українського народа.

Ті, що мають радія чують, підчас украінської години українську пісню, музику, танкові мелодії і концерти ріжного рода. До того перед кождою точкою даються пояснення і в той спосіб поширюється українська культура.

Все це чують чужинці через радіо і знайомляться з українським мистецтвом та з українським іменем. Дивіться! Як приємно читати в часописах оголошення, що мандолінова орхестра і хор з Рачестер розпочинають свої концерти на радіо. Це завдяки невпинній праці бувшого помічника Олександра Кошиця, Л. Сорочинського, який кілька років посвятив, щоб нашу штуку вивести на радіо й на першорядну сцену.

Рівнож треба згадати тих музикантів, співаків і їх родичів, що допомогли своєю участю у досягненню великого діла для України. На кілька сот миль рочестерська мандолінова орхестра, яка рахується одною з найкращих, і хор будуть розголошувати славу про Україну. Слава і честь рочестерській громаді і її проводиреві Л. Сорочинському, що роблять велику працю для українського народа.

А в Ню Йорку хіба ми мало чули про Україну через радіо і то завдяки і в більшій мірі нашого щирого патріота добр. М. Сурмача, який не жалує ні грошей, ні труду, аби тільки було чути про Україну. Також деякі свідоміші торговці допомагали добрим бажанням М. Сурмача, як рівнож і співаки, музиканти кілька разів виступали задармо, щоб в той спосіб помогти в розголошенню мистецьких скарбів України. Кілька разів писалося про створення спеціяльного фонду української години, якого конечно потрібно, щоби можна було дати хоч малу винагороду виконавцям програми, й щоб у той спосіб стало мати українську годину на радіо і чути про Україну.

На піддержку цих двох пекучих справ пересилаю через Обєднання до музею гуцульські вироби нашого славного різьбаря Якібюка на суму 25 долярів і на українську годину 10 долярів. Рівнож кличу всіх свідоміших громадян, допомогти як морально так і матеріяльно в добрих замірах добр. Скубовій й М. Сурмачеви.

В. Авраменко.

НОВИЙ ВИДАТОК.

У Шикаго відбулася недавно конвенція купців косметичних середників, як: пудрів до мальовання лиця, фарб до мальовання губ, фарб до мальовання волося, тощо. Один з прелеґентів на конвенції сказав, що на кожду родину в Америці випадає пересічний річний видаток на косметики в сумі 90 долярів.

ТРИ ЗЛОДІЇ.

(Арабська казка).

До Багдаду на базар вибралися раз три злодії.

По дорозі стрінули селянина, що їхав на ослі, а за ним ішла коза із дзвіночком на шиї.

— Я вкраду тому мужикові козу так, що він того навіть не запримітить! — похвалився перший злодій.

— А я вкраду йому осла! — відповів другий злодій.

— Коли вам це вдасться, то я потрафлю вкрасти з нього одежу! — сказав третій злодій.

І якстій всі три злодії взялися за діло. Перший злодій зняв обережно козі дзвінок із шиї та привязав його ослові до хвоста. Потім пропав із козою. Мужик їхав іще довго, доки не запримітив, що вже немає кози. Надармо шукав і питав прохожих. Тоді підійшов до мужика другий злодій та каже йому:

— Недалеко відсіля я стрінув чоловіка, що гнав козу.

Мужик просив його, щоби потримав йому трохи осла, а сам побіг тамтуди. Довго шукав, вкінці вернувся, коли тепер уже не застав і осла.

У розпуці пішов пішки далі. Біля криниці ждав на нього третій злодій. Зітхав тяжко та стогнав.

Селянин пригадав собі стару пословицю: „Кого поцілила гиляка, той стогне; когож ударить пень, той замовкне навіки".

Тому спитався його:

— Чого так стогнеш, ефенді?

— Ах, я пропаща людина, — простогнав злодій.

— Тяжко, щоби тобі приключилося більше нещастя, ніж мені, — сказав мужик. — Я мав осла та козу й обоє мені пропали якось так дивно та загадочно. Тепер не маю вже нічого на цьому світі.

— Я трохи більше втратив ніж ти! — відповів йому злодій. — Я поставив був оcьтут на краю криниці коробку, повну самоцвітів (дорогоцінностей); а мав я її віднести каліфові у Багдаді. Ця коробка впала мені в криницю. Ах, як каліф покарає мене за цю мою необережність!

— Чомуж не шукаєш того скарбу? — озвався счудований селянин. — Криниця не така дуже глибока.

— Я не маю відваги опуститися вниз у криницю, бо мене болить нога, — відповів йому злодій. — Я радо дав би кому і десять цекінів, колиб видістав би мені мою коробку.

Мужик не роздумував богато, бо зараз побачив, що це добра нагода надолужити те, що втратив. Тому сказав до злодія:

— Коли заплатиш мені десять цекінів, я полізу у криницю та видобуду тобі коробку!

Злодій згодився. Мужик був у воді, злодій схопив його одежу й утік із нею.

Довго шукав мужик, заки доглупався, що й цей чоловік перехитрив його. Прочував щось лихого, тому виліз із криниці. Колиж не найшов своєї одежі, твердо вірив, що того дня насміявся з нього діявол.

Відкриття.

Один жартун оголосив у лондонських часописах, що в перших днях найближчого тижня можна буде оглянути у нього поїзд, що порушається без помочі коней та запросив усіх механіків, щоб оглянули те чудо. Коли зібралася юрба, жартівливий „винахідник" показав їм... танки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".